

Warsztaty jako narzędzie do opracowania strategii zarządzania populacją niedźwiedzia brunatnego *Ursus arctos* w Polsce

Workshops as a tool for the elaboration of the brown bear *Ursus arctos* management plan in Poland

NURIA SELVA¹, AGNIESZKA SERGIEL², AGNIESZKA OLSZAŃSKA¹, TERESA BEREZOWSKA¹,
TOMASZ ZWIJACZ-KOZICA³, FILIP ZIĘBA³

¹ Instytut Ochrony Przyrody PAN

31–120 Kraków, al. Mickiewicza 33

e-mail: nuria@iop.krakow.pl, olszanska@iop.krakow.pl, berezowska@iop.krakow.pl

² Instytut Zoologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego

50–335 Wrocław, ul. Sienkiewicza 21

e-mail: a.sergiel@biol.uni.wroc.pl

³ Tatrzański Park Narodowy

34–500 Zakopane, ul. Kuźnice 1

e-mail: twijacz@tpn.pl, fzieba@tpn.pl

Słowa kluczowe: ochrona, monitoring, zapobieganie szkodom, siedlisko, interwencje, protokoły, *Ursus arctos*.

Przepisy prawa krajowego i międzynarodowe zobowiązują Polskę do opracowania i wdrożenia strategii ochrony niedźwiedzia brunatnego *Ursus arctos* dla zapewnienia przetrwania gatunku oraz utrzymania żywotnej populacji we właściwym stanie ochrony. Taki był główny cel projektu „Opracowanie krajowych strategii gospodarowania wybranymi gatunkami zagrożonymi lub konfliktowymi” koordynowanego przez pracowników Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w latach 2009–2011. Jednym z narzędzi służących opracowaniu strategii były warsztaty przeprowadzone w trzech obszarach tematycznych: (1) monitoring populacji i rozwiązywanie sytuacji konfliktowych, (2) ochrona siedlisk, (3) zarządzanie populacjami transgranicznymi. W trakcie pierwszego cyklu warsztatów podkreślano konieczność właściwego zapobiegania szkodom oraz wdrożenia monitoringu genetycznego. Przedyskutowano i wspólnie kształtowano propozycje stworzenia Grupy Roboczej ds. Niedźwiedzi, grupy interwencyjnej, banku danych oraz wdrożenia standardowych protokołów. W kolejnym cyklu warsztatów wskazywano brak planowania przestrzennego jako główne zagrożenie dla ochrony siedlisk niedźwiedzia, a na trzecim, międzynarodowym warsztacie dyskutowano o współpracy z sąsiadującymi krajami w zakresie wspólnego monitoringu, prewencji szkód czy wymiany informacji o populacji.

Selva N., Sergiel A., Olszańska A., Berezowska T., Zwijacz-Kozica T., Zięba F. Workshops as a tool for the elaboration of the brown bear *Ursus arctos* management plan in Poland

National and international legislation obliges Poland to implement a management plan for the brown bear *Ursus arctos*, which will ensure the long-term survival and favourable conservation status of the population. With this objective, the project “Preparation of the management plan of selected endangered and conflict species in Poland” was coordinated by the Warsaw University of Life Sciences in 2009–2011. One of the main tools in the elaboration of the plan was a series of workshops covering different major topics: (1) population monitoring and conflict management, (2) habitat conservation, and (3) transborder population management. Prevention of damage and implementation of the genetic monitoring was highlighted during the first workshop to validate survey questionnaires. The creation of a Bear Working Group, Bear Emergency Team, Data Bank and implementation of standard protocols were also openly discussed and participants greatly contributed to the proposals. During the second workshop, participants raised the issue of the missing spatial planning as the main threat to the conservation of bear habitats. Finally, the last workshop identified the potential fields for cooperation with neighbouring countries, like joint genetic monitoring, unified damage policy and regular information exchange.